

C-235/19. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2019. március 18.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Court of Appeal (Egyesült Királyság)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. március 5.

Fellebbezők:

United Biscuits (Pensions Trustees) Limited

United Biscuits Pension Investments Limited

Ellenérdekű fél:

Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs

2019. MÁRCIUS 5., KEDD

A COURT OF APPEAL (fellebbviteli bíróság, Egyesült Királyság)

[omissis]

A

1. UNITED BISCUITS (PENSION TRUSTEES)

2. UNITED BISCUITS PENSION INVESTMENTS LIMITED

FELLEBBEZŐK /

FELPERESEK

- és -

A COMMISSIONERS FOR HER MAJESTY'S REVENUE AND CUSTOMS
(adó- és vámhatóság, Egyesült Királyság)

ELLENÉRDEKŰ FÉL/

ALPERES

KÖZÖTT

A HIGH COURT OF JUSTICE

CHANCERY DIVISION

REVENUE LIST (felsőbbíróság, kancelláriai kollégium adóügyi tanácsa, Egyesült Királyság)

HATÁROZATA ELLENI FELLEBBEZÉS TÁRGYÁBAN

[OMISSIS]

AZ ELJÁRÓ BÍRÓSÁG A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZOTT:

1. A jelen határozathoz csatolt mellékletben foglalt kérdéseket az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikke alapján előzetes döntéshozatal céljából az Európai Unió Bírósága elé terjeszti.
2. A hivatkozott ügyben folyamatban lévő valamennyi eljárást az Európai Unió Bíróságának az elé terjesztett kérdésekre vonatkozó döntéséig vagy további rendelkezésig felfüggeszti.
3. [omissis]. [A határozat Bíróságnak történő megküldésével kapcsolatos utasítások].
4. [omissis]. [eredeti 1. o.]

AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA ELÉ TERJESZTETT

**ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALRA UTALÓ HATÁROZAT
MELLÉKLETE**

Bevezetés

1. A Court of Appeal of England and Wales (Civil Division) (fellebbviteli bíróság [Anglia és Wales] [polgári kollégium], Egyesült Királyság) a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem révén arra kéri a Bíróságot, hogy tisztázza a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (HL 2006. L 347., 1. o.; helyesbítések: HL 2007. L 335., 60. o.; HL 2015. L 323., 31. o.) (a továbbiakban: **héairányelv**) 135. cikke (1) bekezdése a) pontjában (korábban pedig a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó

jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi rendelet [HL 1977. L 145., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás: 9. fejezet, 1. kötet, 23. o.] [a továbbiakban: **hatodik irányelv**] 13. cikke B. részének a) pontjában) (a héairányelv és a hatodik irányelv a továbbiakban együttesen: **héairányelvek**) foglalt adómentesség hatályát, amelynek értelmében a tagállamok mentesítik az adó alól a „biztosítási ügyleteket [...]”.

2. Az előzetes döntéshozatalra utalás a United Biscuits (Pension Trustees) Limited és a UB Pension Investments Limited által a Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs-zel (adó- és vámhatóság, Egyesült Királyság; a továbbiakban: **HMRC**) szemben indított keresettel összefüggésben történt.

A felek

3. A United Biscuits (Pension Trustees) Limited a United Biscuits Pension Fund, vagyis a Bíróság által a Wheels Common Investment Fund Trustees Ltd és társai ügyben (C-424/11, EU:C:2013:144)¹ megvizsgálthoz hasonló, a United Biscuits (UK) Ltd munkavállalóinak meghatározott ellátást biztosító, vállalati magánnyugdíjrendszer vagyonkezelője. **[eredeti 2. o.]**
4. A UB Pension Investments Limited a UB Pension Investment Fund, vagyis olyan kollektív befektetési alap korábbi vagyonkezelője, amely alapba 1989 és 2006 között befektették a nyugdíjrendszer eszközeit.
5. E két felperes az eljárást saját és jogelődjeik nevében, a nyugdíjalap és a befektetési alap vagyonkezelőiként indítják. A két felperes és jogutódjaik a továbbiakban: vagyonkezelők.
6. A HMRC az Egyesült Királyságban a héa beszedéséért és kezeléséért felel.

A releváns tényállás és az eljárásban felmerült kérdés

7. A megállapított tényállás a következő:
 - a. A keresetet 2014. március 18-án indították. A vagyonkezelők a keresetet azért terjesztették elő, hogy visszakapják a HMRC-től azokat az összegeket, amelyeket nyugdíjalap-kezelési szolgáltatásokért (a továbbiakban: **alapkezelési szolgáltatások**) fizetendő díj után különböző befektetéskezelők részére héa formájában megfizetettek. A kereset az 1978. január 1. és 2013. szeptember 30. közötti időszakra vonatkozik.

¹ A Bíróság a Wheels ítéletben megállapította, hogy a jelen ügyben szóban forgó szolgáltatások nyújtása a hatodik irányelv 13. cikke B. részének (6) bekezdése és a héairányelv 135. cikke (1) bekezdésének g) pontja értelmében vett „befektetési alapok” kezeléseként nem mentesül a héa alól, ugyanakkor a 135. cikk (1) bekezdésének a) pontjában foglalt adómentesség mellett nem hozott fel érvet.

- b. A vagyongazdálkodók részére nyújtott és a jelen ügy tárgyát képező alapkezelési szolgáltatások a vagyongazdálkodók befektetéseinek kezelését foglalják magukban. A befektetéskezelők a vagyongazdálkodókkal nem szerződnek arra, hogy biztosítási esemény bekövetkezése esetére valamilyen formában kártalanítást nyújtsanak a vagyongazdálkodók részére.
- c. Az említett befektetéskezelők között az egyesült királysági biztosítótársaságokról szóló, mindenkor hatályos és releváns jogszabályok alapján biztosítási tevékenység végzésére engedéllyel rendelkező társaságok (a továbbiakban: **biztosítók**) és biztosítási tevékenység végzésére engedéllyel nem rendelkező, olyan társaságok (a továbbiakban: **biztosítónak nem minősülő társaságok**) is szerepelnek, amelyek viszont a pénzügyi hatóságoktól engedélyt kaptak a szóban forgó alapkezelési szolgáltatások nyújtására. A kereset tárgyát az képezi, hogy az alapkezelési szolgáltatások biztosítónak nem minősülő társaságok általi nyújtása héaköteles volt-e, vagy az említett szolgáltatások nyújtása a héairányelvek értelmében vett adómentes „biztosítási ügyleteknek” minősült-e.
- d. A hatodik irányelv 13. cikke B. részének a) pontjában és a héairányelv 135. cikke (1) bekezdésének a) pontjában előírt, a „biztosítási ügyletekre” vonatkozó mentességet átültető nemzeti szabályozást az alábbi 14. és azt követő pontok ismertetik. **[eredeti 3. o.]**

A HMRC a keresettel érintett időszakban az említett nemzeti rendelkezéseket a következőképpen alkalmazta (ami a jelen jogvita tárgyát képező alapkezelési szolgáltatásokat illeti):

- i. az alapkezelési szolgáltatások biztosítónak nem minősülő társaságok általi, meghatározott ellátást biztosító nyugdíjalapoknak történő nyújtására az általános héamérték volt alkalmazandó.
 - ii. az alapkezelési szolgáltatások biztosító általi, meghatározott ellátást biztosító nyugdíjalapoknak történő nyújtását² héamentesként kezelték.
- e. A vagyongazdálkodók azzal érvelnek, hogy az alapkezelői szolgáltatások a héairányelv 135. cikke (1) bekezdése a) pontjának (korábban pedig a hatodik irányelv 13. cikke B. része a) pontjának) alkalmazásában biztosítási ügyletekként mentesülnek az adó alól. Konkrétan:

² 2005. január 1-jét megelőzően a i. biztosítók és a ii. biztosítónak nem minősülő társaságok által nyújtott alapkezelési szolgáltatások hea szempontjából eltérő adózása összhangban állt az Egyesült Királyság jogával, amely a biztosítási ügyletek héasemlegességét biztosítóként engedélyezett szolgáltatókra korlátozta. Az Egyesült Királyság jogi szabályozásának az említett dátummal történő módosítását követően – amely módosítás megszüntette a biztosítási ügyletek mentességének a szolgáltató jogállásán alapuló korlátozását – az eltérő adózás már nem állt összhangban az Egyesült Királyság jogával. A gyakorlatban azonban a HMRC a biztosítók által nyújtott alapkezelési szolgáltatásokat a vagyongazdálkodók keresete által lefedett időszak egészében továbbra is adómentesként kezelte.

- i. (az alábbi 16–19. pontban ismertetett) biztosítási irányelvek alkalmazásában az alapkezelési szolgáltatások biztosítók és biztosítónak nem minősülő társaságok által történő nyújtása is biztosítási tevékenységnek minősült;
 - ii. vagy az alapkezelési szolgáltatások biztosító általi nyújtása a biztosítási irányelvek alkalmazásában az említett biztosítási tevékenységnek minősült, ezért annak héamentesnek kellett volna lennie; ilyen körülmények között az adósemlegesség követelménye alapján adózási szempontból a biztosítónak nem minősülő társaságok által nyújtott alapkezelési szolgáltatásokat is ezzel azonosan kellett volna kezelni.
- f. A vagyongazdálkodók előadják, hogy az alapkezelési szolgáltatásoknak – mint olyanoknak – mentesülniük kellett volna a hía alól, azonban az Egyesült Királyságnak a HMRC által alkalmazott és/vagy értelmezett jogszabályai a tényállás megvalósulásának időpontjaiban nem biztosították a biztosítónak nem minősülő társaságok által nyújtott alapkezelési szolgáltatások héairányelvekben előírt adómentességét. **[eredeti 4. o.]**
- g. A HMRC elsődlegesen azzal érvel, hogy a biztosítónak nem minősülő társaságok által nyújtott szolgáltatások nem minősülnek a héairányelvek értelmében vett biztosítási ügyleteknek, és nem váltják ki az említett irányelveken alapuló adómentességet, következésképpen a hía alapkezelési szolgáltatások nyújtása után történő felszámítása szabályszerű. Ezenfelül a HMRC előadja, hogy a biztosítók által nyújtott alapkezelési szolgáltatások általa történő, korábban adómentes biztosítási szolgáltatásként történő kezelése téves volt, és hogy e szolgáltatások után adót kellett volna fizetni (abban az esetben, ha a szolgáltatást nem befektetési alap tekintetében nyújtották).
8. A vagyongazdálkodók közvetlenül a HMRC-től kívánják visszakapni a hía formájában megfizetett összegeket arra hivatkozással, hogy:
- a. a biztosítónak nem minősülő szolgáltatóik részére héát fizettek meg, amelyet a szabályok szerint nem kellett volna megfizetniük;
 - b. az adómentességhez való közvetlenül hatályos joggal rendelkeznek, következésképpen jogosultak a túlzott mértékben megfizetett hía visszatérítésére;
 - c. a biztosítónak nem minősülő szolgáltatóktól gyakorlatilag nem kaphatnak visszatérítést vagy az túlságosan nehézkes lenne, mivel a vagyongazdálkodókat az Egyesült Királyság belső joga alapján az említett szolgáltatókkal szemben érvényesíthető követelés nem illeti meg; and
 - d. következésképpen jogosultak a túlzott összegben megfizetett hía visszatérítését közvetlenül a HMRC-től követelni.

9. A HMRC vitatja, hogy a vagyongazdálkodók vele szemben visszatérítést igényelhetnének, és ennek alátámasztása céljából olyan uniós és nemzeti jogi kérdésekre hivatkozik, amelyek a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem szempontjából nem bírnak relevanciával.
10. A High Court (felsőbb bíróság) a 2017. november 30-án meghozott ítéletével elutasította a vagyongazdálkodók keresetét és (többek között) megállapította, hogy a biztosítónak nem minősülő társaságok által nyújtott alapkezelési szolgáltatások a releváns időszakokban nem mentesülnek a héa alól (lásd Warren bíró ítéletének 35–100. pontját), és hogy az ügyben nem szükséges kérdést terjeszteni a Bíróság elé, mivel álláspontja a szerint az *acte clair*nek minősül (lásd az ítélet 101–104. és 245. pontját).
11. A vagyongazdálkodók a High Court (felsőbb bíróság) ítélete ellen fellebbezést terjesztettek a Court of Appeal (fellebbviteli bíróság) elé.
12. A Court of Appeal (fellebbviteli bíróság) a 2019. február 19-i és 20-i tárgyalást követően úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást és előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjeszt a Bíróság elé abban [eredeti 5. o.] a kérdésben, hogy a biztosítónak nem minősülő társaságok által nyújtott alapkezelési szolgáltatások az uniós jog alapján mentesek-e a héa alól.
13. A nemzeti bíróság még nem tett ténymegállapítást arra vonatkozóan, hogy a biztosítók és biztosítónak nem minősülő társaságok által nyújtott alapkezelési szolgáltatások az adósemlegesség elvének esetleges alkalmazása szempontjából azonosak vagy kellően hasonlóak voltak-e (lásd Warren bíró ítéletének 93–99. pontját).

A releváns jogi szabályozás

a) *Uniós jogi szabályozás*

Héa

14. A jelen eljárás a hatodik irányelv és a héairányelv időbeli hatályára is kiterjedő időszakokat fed le, a két irányelv releváns rendelkezései azonban lényegében azonosak.
15. A héairányelv 135. cikke (1) bekezdésének a) pontja (korábban a hatodik irányelv 13. cikke B. részének a) pontja) akként rendelkezik, hogy a tagállamok mentesítik az adó alól:

„a) a biztosítási és viszontbiztosítási ügyletek, beleértve az ehhez tartozó biztosítási ügynöki és képviselői szolgáltatásokat;”

Biztosítás

16. Az 1984. december 10-i (84/641/EGK) tanácsi irányelvvel (HL 1984. L 339., 21. o.; magyar nyelvű különkiadás: 6. fejezet, 1. kötet, 109 o.) módosított, az életbiztosítás körén kívül eső közvetlen biztosítási tevékenység megkezdésére és gyakorlására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1973. július 24-i (73/239/EGK) első tanácsi irányelv (HL 1973. L 228., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás: 6. fejezet, 1. kötet, 14. o.) (a továbbiakban: **első nem-életbiztosítási irányelv**) tartalmazta a közvetlen biztosítási vagy eseménybiztosítási tevékenység biztosítási ágazati besorolását (az 1. cikk (3) bekezdése, melléklet), és bizonyos „*biztosítási fajták*” tekintetében kizárta saját hatályát (a 2. cikk (1) bekezdése). A nyugdíjalap-kezelést biztosítási ágazatként nem sorolta be és az az irányelv hatálya alól kivett „*biztosítási fajták*” között sem szerepelt. Az első nem-életbiztosítási irányelv 8. cikke (1) bekezdésének b) pontja előírta, hogy az engedélyezett biztosítóintézetek „*tevékenységi körét a biztosítási üzletágra, valamint az ahhoz közvetlenül kapcsolódó tevékenységekre korlátozza, minden egyéb kereskedelmi üzleti tevékenység kizárásával*”. **[eredeti 6. o.]**
17. A közvetlen életbiztosítási tevékenység megkezdésére és gyakorlására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1979. március 5-i (79/267/EGK) első tanácsi irányelv (HL 1979. L 63., 1. o.) (a továbbiakban: **első életbiztosítási irányelv**) a hosszútávú (vagyis az első nem-életbiztosítási irányelv hatályán kívül eső) biztosítási tevékenységgel kapcsolatos kérdésekkel foglalkozott. Az 1. cikk (2) bekezdése az első nem-életbiztosítási irányelv hatálya alá tartozó „*közvetlen biztosítási tevékenységbe*” tartozó „*csoportos nyugdíjalapok kezelését*” „*műveletként*” mutatta be. Ezenfelül az a melléklet VII. pontjában a „*biztosítási ágazatok*” egyikeként szerepelt:
- a. Az első életbiztosítási irányelv 1. cikke a következőképpen rendelkezett:
- „*Ez az irányelv a következőkben meghatározott tevékenységi formákban a tagállamokban letelepedett vagy ott letelepedni kívánó vállalkozások által önállóan végzett közvetlen biztosítási tevékenység megkezdésére és gyakorlására vonatkozik:*
- 1. a következő szerződéses alapú biztosítási fajták:*
- a) *életbiztosítás, azaz az a biztosítási ágazat, amely különösen a kizárólag egy meghatározott életkor elérésére szóló biztosítás, a kizárólag halál esetére szóló biztosítás, a meghatározott életkor elérésére vagy az azt megelőző elhalálozás esetére szóló biztosítás, a díj-visszatérítéses életbiztosítás, a házasságkötésre szóló biztosítás, a születésre szóló biztosítás;*
- b) *életjáradékok;*

c) az életbiztosítással foglalkozó biztosítóintézetek által végzett kiegészítő biztosítás, azaz különösen a személyi sérülés esetére szóló, a munkaképtelenséget is magában foglaló biztosítás, a baleset miatti elhalálozás esetére szóló biztosítás, valamint a balesetből vagy betegségből származó rokkantság esetére szóló biztosítás, amennyiben ezeket a biztosítási fajtákat az életbiztosítás mellett kötik;

d) az Írországból és az Egyesült Királyságból létező, fel nem mondható állandó egészségbiztosításként ismert biztosítási fajta.

2. A következő műveletek, amennyiben azok szerződésen alapulnak, és amennyiben a magánbiztosítás felügyeletéért felelős közigazgatási hatóságok felügyelete alá tartoznak, és az érintett országban engedéllyel rendelkeznek:

[...]

c) a csoportos nyugdíjalapok kezelése, azaz olyan műveletek, amelyek az érintett vállalkozás számára befektetések kezeléséből állnak, különösen olyan testületek tartalékait képviselő eszközeinek kezeléséből, **[eredeti 7. o.]** amelyek elhalálozás vagy túlélés, illetve valamely tevékenységgel való felhagyás, vagy annak korlátozása esetén teljesítenek kifizetéseket

d) a c) pontban említett műveletek, amennyiben ezekhez vagy a tőke értékmegőrzésére, vagy egy minimális kamat fizetésére vonatkozó biztosítás kapcsolódik.”

- b. A 8. cikk (1) bekezdésének b) pontja előírta, hogy az engedélyezett biztosítóintézetek „tevékenységi körüket az ezen irányelvben meghatározott tevékenységekre és a belőlük közvetlenül eredő tevékenységekre korlátozza, minden egyéb kereskedelmi tevékenység kizárásával.”
- c. A „csoportos nyugdíjalapok kezelése” a melléklet VII. pontjában a „biztosítási ágazatok” egyikeként szerepelt.

18. Az első életbiztosítási irányelvet 2002. december 19-i hatállyal hatályon kívül helyezte és felváltotta az életbiztosításról szóló, 2002. december 19-i 2002/83/EK irányelv (HL 2002. L 345., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás: 6. fejezet, 6. kötet, 3. o.) (a továbbiakban: **egységes szerkezetbe foglalt életbiztosítási irányelv**). Az egységes szerkezetbe foglalt életbiztosítási irányelv a csoportos nyugdíjalapok kezelését továbbra is „közvetlen biztosítási tevékenységként” (jelesül a 2. cikk (2) bekezdésében szereplő „műveletként”) sorolta fel. Ezenfelül a csoportos nyugdíjalapok kezelését „biztosítási ágazatként” sorolta be (lásd az egységes szerkezetbe foglalt életbiztosítási irányelv 1. mellékletének VII. pontját).
19. Az egységes szerkezetbe foglalt életbiztosítási irányelvet 2016. január 1-jei hatállyal hatályon kívül helyezte és felváltotta a biztosítási és viszontbiztosítási

üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló, 2009. november 25-i 2009/138/EK irányelv („Szolvencia II”) (HL 2009. L 335., 1. o.; helyesbítések: HL 2014. L 219., 66. o.; HL 2016. L 319., 68. o.; HL 2017. L 266., 22. o.) (a továbbiakban: „**Szolvencia II**” irányelv). A csoportos nyugdíjalapok kezelését a „Szolvencia II” irányelv is a szabályozott „életbiztosítási tevékenységek” egyikeként („műveletként”; lásd a „Szolvencia II” irányelv 2. cikke (3) bekezdése b) pontjának iii. alpontját) és „biztosítási ágazatként” (lásd az irányelv II. mellékletének II. pontját) sorolja be.

(b) Az Egyesült Királyság jogi szabályozása

Héa

20. A VAT (Insurance) Order 1977 (a biztosítást terhelő héáról szóló 1977. évi utasítás) által 1978. január 1-től 1981. december 31-ig módosított Finance Act 1972 (1972. évi költségvetési törvény) 5. melléklete 2. csoportjának 1. pontja mentesítette az adó alól a következő tevékenységeket:

„A biztosítás és a viszontbiztosítás Insurance Companies Act 1974 (a biztosítótársaságokról szóló 1974. évi törvény) 2–9. cikke értelmében vett engedélyezett biztosító általi nyújtása” [eredeti 8. o.]

21. Az adómentesség alkalmazásához tehát két követelményt kellett teljesíteni: a) az első követelmény a szolgáltatás természetéhez, jelesül ahhoz kapcsolódott, hogy biztosításról/viszontbiztosításról van-e szó, míg b) a második követelmény arra vonatkozott, hogy a szolgáltató a biztosítótársaságokról szóló 1974. évi törvény alapján engedélyezett biztosítónak minősül-e.
22. 1982. január 1-jétől a héamentesség szövege (a VAT (Insurance) Order 1981 [a biztosítást terhelő héáról szóló 1981. évi utasítás] révén) a következőképpen módosult:

„A biztosítás és viszontbiztosítás Insurance Companies Act 1981 (a biztosítótársaságokról szóló 1981. évi törvény) 2. cikkével összhangban biztosítási tevékenység végzésére jogosult személy általi nyújtása”

23. Az 1972. évi költségvetési törvény 5. melléklete 2. csoportjának módosított 1. pontját 1983. január 1-jétől változatlan formában beiktatták a Value Added Tax Act 1983 (a hozzáadottérték-adóról szóló 1983. évi törvény; a továbbiakban: **1983. évi héatörvény**) 6. melléklete 2. csoportjának 1. pontjába.
24. Az 1983. évi héatörvényt a Value Added Tax (Insurance) Order 1990 (a biztosítást terhelő hozzáadottérték-adóról szóló 1990. évi utasítás) 1990. december 1-jétől a következőképpen módosította:

„A biztosítás és viszontbiztosítás

(a) *Insurance Companies Act 1982 (a biztosítótársaságokról szóló 1982. évi törvény) 2. cikkével összhangban biztosítási tevékenység végzésére jogosult személy általi nyújtása, vagy*

(b) *a biztosítótársaságokról szóló 1982. évi törvény 1. és 2. mellékletében szereplő bármely kockázattal vagy más tényezővel szemben, az Egyesült Királyságon kívül illetőséggel rendelkező biztosító által történő nyújtása.”*

25. Az 1983. évi héatörvény 6. melléklete 2. csoportjának 1. pontját 1994. szeptember 1-jétől beiktatták a Value Added Tax Act 1994 (a hozzáadottérték-adóról szóló 1994. évi törvény; a továbbiakban: **1994. évi héatörvény**) 9. melléklete 2. csoportjának 1. pontjába.
26. A helyzet 1997. március 18-ig változatlan maradt, amikor az 1. pont a (Finance Act 1997 [az 1997. évi költségvetési törvény] 38. cikke révén) a következőképpen módosult:

„A biztosítás és viszontbiztosítás

(a) *a biztosítótársaságokról szóló 1982. évi törvény 3. vagy 4. cikke alapján valamely biztosítási tevékenység végzésére jogosult személy által e tevékenység során történő nyújtása, vagy*

(b) *a biztosítótársaságokról szóló 1982. évi törvény 2. cikke alapján valamely tevékenység végzésének engedélyezése alól mentesülő személy által e tevékenység során történő nyújtása.” [eredeti 9. o.]*

27. A biztosítótársaságokról szóló 1982. évi törvényt a Financial Services and Markets Act 2000 (pénzügyi szolgáltatásokról és piacokról szóló 2000. évi törvény) által létrehozott szabályozási keret reformjának részeként 2001. december 1-jétől hatályon kívül helyezte a Financial Services and Markets Act 2000 (Consequential Amendments and Repeals) Order 2001 (pénzügyi szolgáltatásokról és piacokról szóló 2000. évi törvényből következő módosításokról és hatályon kívül helyezésekről szóló 2001. évi utasítás; a továbbiakban: **a módosításokról szóló 2001. évi utasítás**). A módosításokról szóló 2001. évi utasítás az 1994. évi héatörvény 9. melléklete 2. csoportjának 1. és 2. pontját a következőképpen módosította:

„1 A biztosítás és viszontbiztosítás

(a) *a pénzügyi szolgáltatásokról és piacokról szóló 2000. évi törvény 4. része alapján biztosítási szerződések teljesítésére jogosult személy által, biztosítási tevékenység során történő nyújtása;*

(b) *a pénzügyi szolgáltatásokról és piacokról szóló 2000. évi törvény 38. cikke alapján a biztosítási szerződések teljesítésének engedélyezése alól mentesülő (ennek megfelelően az általános tilalom megkerülése nélkül*

biztosítási szerződések teljesítésére jogosult) személy által, biztosítási tevékenység során történő nyújtása;

(c) biztosítási piaci tevékenységet végző személy által, biztosítási tevékenység során történő nyújtása;

(d) olyan (az a) pontba nem tartozó) személy által, biztosítási tevékenység során történő nyújtása, amely személynek engedéllyel kellene rendelkeznie arra, hogy

(i) olyan biztosítási szerződést teljesítsen, amely szerződés alapján az általa baleset vagy jármű meghibásodása esetére nyújtott ellátások kizárólagosan vagy elsődlegesen természetbeni ellátások, vagy

(ii) közösségi együttes biztosítási művelet folyamán szerződést kössön vagy teljesítsen,

az e tevékenységet végző személyének kivételével.

2 Az Egyesült Királyságon kívül illetőséggel rendelkező biztosító vagy viszontbiztosító által

(a) az első nem-életbiztosítási irányelv mellékletében vagy az első életbiztosítási irányelv mellékletében szereplő bármely kockázattal vagy egyéb tényezővel szemben nyújtott biztosítás, vagy

(b) az említett kockázatok bármelyikével vagy egyéb tényezőkkel kapcsolatosan nyújtott viszontbiztosítás.”

28. Ezenfelül a módosításokról szóló 2001. évi utasítás az alábbi megjegyzéseket iktatta be az 1994. évi héatörvény 9. mellékletének 2. csoportjába:

„(A1) Az 1. pont alkalmazásában

»közösségi együttes biztosítási művelet«: a közösségi együttes biztosítással kapcsolatos törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1978. május 30-i [eredeti 10. o.] (78/473/EGK) tanácsi irányelvben meghatározott jelentéssel bír;

»biztosítási tevékenység«: biztosítási szerződések teljesítéséből álló üzleti tevékenység;

»biztosítási piaci tevékenység«: a pénzügyi szolgáltatásokról és piacokról szóló 2000. évi törvény 316. cikkének (3) bekezdésében meghatározott jelentéssel bír.

(B1) Hivatkozások

(a) a biztosítási szerződéseket illetően az 1. és 4. pontot, valamint

(b) a biztosítási szerződések teljesítését illetően az 1. pontot és az (AI). megjegyzést

a pénzügyi szolgáltatásokról és piacokról szóló 2000. évi törvény 22. cikkével, az említett cikkben foglalt releváns előírásokkal és az említett törvény 2. mellékletével összhangban kell értelmezni.

(CI) A 2. pontban

(a) »első nem-életbiztosítási irányelv«: az életbiztosítás körén kívül eső közvetlen biztosítási tevékenység megkezdésére és gyakorlására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1973. július 24-i (73/239/EGK) első tanácsi irányelv;

(b) »első életbiztosítási irányelv«: a közvetlen életbiztosítási tevékenység megkezdésére és gyakorlására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1979. március 5-i (79/267/EGK) első tanácsi irányelv.”

29. A VAT (Insurance) Order 2004 (a biztosítást terhelő héáról szóló 2004. évi utasítás) 2005. január 1-jétől az 1994. évi héairányelv 9. melléklete 2. csoportjának 1–3. pontja helyébe a következők adómentességét iktatta be:

„1 Biztosítási ügyletek és viszontbiztosítási ügyletek”

30. Az említett utasítás a 2. csoport (AI)., (BI). és (CI). megjegyzéseit is hatályon kívül helyezte.

Biztosítás stb.

31. A biztosítótársaságok engedélyezésére irányadó egyesült királysági szabályozás – a jelen ügyben releváns részében – a követeléssel érintett időszakban azt eredményezte, hogy az alapkezelési szolgáltatásoknak – többek között – a meghatározott ellátást biztosító nyugdíjalapok részére történő nyújtása „biztosítási tevékenységi” ágazatnak minősült, ha azt olyan biztosító végezte, amely egyébként biztosítási tevékenységet végzett. Az engedélyezett egyesült királysági biztosítók tehát [eredeti 11. o.] az első életbiztosítási irányelv 1. cikke (2) bekezdésének alkalmazásában „a magánbiztosítás felügyeletéért felelős közigazgatási hatóságok felügyelete” alá tartoztak.
32. A biztosítónak nem minősülő társaságoknak nem kellett biztosítóként engedélyt szerezniük ahhoz, hogy alapkezelési szolgáltatásokat nyújtsanak – többek között – a meghatározott ellátást biztosító nyugdíjalapok részére. A biztosítónak nem minősülő társaságoknak e szolgáltatások nyújtásához más jogszabály alapján kellett engedélyt szerezniük.

A felek érvei

33. Természetesen a Bíróság mindkét féltől részletes észrevételeket fog kapni. További háttérként az alábbiakban szerepel a Court of Appeal (fellebbviteli bíróság) elé terjesztett főbb érvek rövid összefoglalása.

A vagyonkezelők érvei röviden

34. A vagyonkezelők röviden a következőképpen érvelnek:
- a. A biztosítás nyújtása az uniós jog alapján mentes az adó alól. A „biztosítási ügyletekre” vonatkozó mentesség az adóalanyok és a HMRC viszonyában közvetlen hatállyal bír.
 - b. Az alapkezelési szolgáltatások nyújtását az első életbiztosítási irányelv és az uniós biztosítási irányelvek által létrehozott szabályozás alkalmazásában biztosítási tevékenységi ágazatként és/vagy biztosítási tevékenységként kezelni. Ezeket a szolgáltatásokat tehát az uniós jog szempontjából biztosítási tevékenységnek kell tekinteni. Az alapkezelési szolgáltatások biztosító általi nyújtását ugyanis legalábbis az uniós jog szerinti „biztosításként” kell kezelni vagy annak kell tekinteni.
 - c. A „biztosítási ügyletek” héamentessége jelentésének és hatályának vizsgálata során a „biztosítási ügyletek” fogalmának olyan önálló jelentést kell tulajdonítani, amely az összes tagállamban alkalmazandó. Ahogyan azt a Bíróság következetesen megállapította (lásd a CPP-ítélet, C-349/96, EU:C:1999:93, 18. pontját és a Skandia ítélet, C-240/99, EU:C:2001:140, 30. pontját), a biztosítási tevékenység tartalmával kapcsolatos bármely elemzés kiindulópontja a biztosítási irányelvekben, többek között a (módosított) első életbiztosítási irányelvben foglalt szabályozás. Ennélfogva a „biztosításnak” a biztosítási irányelvekben használt önálló fogalmát, jelesül azt a fogalmat kell alkalmazni, [eredeti 12. o.] amely az alapkezelési szolgáltatásokat biztosítási tevékenységi formaként vagy biztosítási tevékenységi ágazatként kezeli.
 - d. Amennyiben a szolgáltatás biztosítási tevékenységi formának minősül, a szolgáltató jogállásától függetlenül mentesül az adó alól. Ennélfogva az alapkezelési szolgáltatások vagyonkezelők részére történő nyújtásának az Egyesült Királyságban kötelezően mentesülnie kellett volna az adó alól.
 - e. Másképpen megfogalmazva, az adósemlegesség elvének alkalmazása is ugyanerre az eredményre vezetne, feltéve hogy az alapkezelési szolgáltatások biztosító általi nyújtását az uniós jog szerinti „biztosításként” kell kezelni vagy annak kell tekinteni. Amennyiben tehát a biztosítók által nyújtott ilyen szolgáltatások mentesülnek a hea alól, az ezekkel azonos vagy

ezekhez hasonló alapkezelési szolgáltatások biztosítónak nem minősülő társaságok általi nyújtásának is mentesülnie kell az adó alól.³

A HMRC érvei röviden

35. A HMRC röviden a következőképpen érvel:

- a. A biztosítónak nem minősülő társaságok által nyújtott alapkezelési szolgáltatások a hatodik irányelv 13. cikke B. részének a) pontjában és a héairányelv 135. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt adómentesség szempontjából nem minősültek „biztosítási ügyleteknek”.
- b. Ez a kifejezés az uniós jogban önálló fogalomnak minősül, és azt minden más adómentességhez hasonlóan szigorúan kell értelmezni.⁴ A szóban forgó ügyletek nem rendelkeznek a biztosítási ügyletek általános jellemzőivel. A Bíróság egy nyolc ügyből álló, a CCP üggyel kezdődő ügysorozatban ismételten kifejtette, hogy a héamentesség alkalmazása szempontjából: „*a biztosítási ügyletekre általában az a jellemző, hogy a biztosító díj ellenében vállalja, hogy a biztosítási esemény bekövetkezése esetén a szerződéskötéskor rögzített szolgáltatást nyújtja a biztosított részére.*”⁵
[eredeti 13. o.]
- c. A Bíróság – ezen ügyek közül legalább kettőben – megállapította, hogy abban az esetben, ha valamely fél – a kockázat kártérítés nyújtására irányuló szerződés alapján történő átvállalásának kivételével – valamennyi biztosítói funkciót ellát, a szóban forgó ügyletek a héamentesség alkalmazása szempontjából nem minősülnek biztosítási ügyleteknek.⁶
- d. Az említett általános jellemzők a jelen ügy tárgyát képező ügyleteknél nincsenek jelen: a felek egyetértenek abban, hogy az alapkezelési szolgáltatók a vagyionkezelők részére kártalanítást nem nyújtanak, és nem állnak szerződéses jogviszonyban olyan személlyel, akinek kockázatát

³ A vagyionkezelők elfogadják, hogy amennyiben az alapkezelői szolgáltatások biztosítók általi nyújtása a szabályok alapján nem mentesülne az adó alól, az adósemlegesség nem rendelkezik relevanciával, és hogy nem hivatkozhatnak a biztosítók által nyújtott alapkezelési szolgáltatások HMRC általi, említett feltevés alapján történő korábbi jogellenes mentesítésére.

⁴ CPP-ítélet, C-349/96, EU:C:1999:93, 15. pont; Skandia ítélet, C-240/99, EU:C:2001:140, 32. pont.

⁵ CPP-ítélet, C-349/96, EU:C:1999:93, 17. pont; Skandia ítélet, C-240/99, EU:C:2001:140, 37. pont; Taksatorringen ítélet, C-8/01, EU:C:2003:621, 39. pont; Bizottság kontra Görögország ítélet, C-13/06, EU:C:2006:765, 10. pont; Swiss Re Germany Holding ítélet, C-242/08 ügy, EU:C:2009:64, 34. pont; BGZ Leasing ítélet, C-224111, EU:C:2013:15, 58. pont; Mapjre ítélet, C-584/13, EU:C:2015:488, 28. pont; Aspiro ítélet, C-40/15, EU:C:2016:172, 22. pont.

⁶ Skandia ítélet, C-240/99, EU:C:2001:140; Aspiro ítélet, C-40/15, ECLI:EU:C:2016:172.

biztosítás fedezi, vagyis biztosítással. A szóban forgó ügyletek tehát nem tartoznak az adómentesség hatálya alá.

- e. A vagyonkezelők által [hivatkozott] ítélkezési gyakorlat ezen az állásponton nem változtat. A Bíróság a CCP-ítéletben az első nem-életbiztosítási irányelvre annak vizsgálatával összefüggésben hivatkozott, hogy a „biztosítás” magába foglalhatja-e baleset/veszteség esetében olyan szolgáltatások nyújtását, amelyek pénzösszeg biztosítása helyett természetbeni ellátásokból állnak. Az első életbiztosítási irányelv hatálya a „műveletekre” attól függetlenül kiterjed, hogy azok tartalmazznak-e (a héamentesség alkalmazása szempontjából vett) „biztosítási ügyleteket”, így az engedélyezett biztosítók ezt a tevékenységtípust a biztosítási tevékenységük részeként végezhetik. A Bíróság a Skandia ítéletben elutasította azt az érvet, amely szerint a „biztosítási ügylet” magában foglalhat olyan szabályozott tevékenységeket, amelyek nem rendelkeznek a CCP-ítéletben meghatározott „általános jellemzőkkel”.
- f. A Bíróság a biztosítási irányelvek alapján vagy egyéb alapon egyetlen ügyben sem tért el a biztosítási ügylet CCP-ítéletében meghatározott „általános” jelentésétől.
- g. A biztosítás adómentességének hatályát a héairányelvek kizárólagosan és kimerítő jelleggel szabályozzák. Annak hatálya az adósemlegesség elve alapján nem terjeszthető ki (Aspiro ítélet, 31. pont). Senki sem hivatkozhat valamely harmadik személy javára elkövetett jogsértésre előnyök szerzése végett (Rank Group ítélet, C-259/10 [eredeti 14. o.] és C-260/10 ítélet, EU:C:2011:719, 62. pont) (amit a vagyonkezelők is elfogadnak).

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokai

- 36. A Court of Appeal (fellebbviteli bíróság) úgy ítéli meg, hogy a héairányelv 135. cikke (1) bekezdése a) pontjának értelmezése és alkalmazása, valamint annak a (módosított) első életbiztosítási irányelvvel való kapcsolata a jelen ügy körülményei között nem *acte clair*.
- 37. Mindezek alapján a Court of Appeal (fellebbviteli bíróság) úgy ítéli meg, hogy a Bíróságnak az alábbiakban rögzített kérdésben történő előzetes döntéshozatala szükséges a fellebbezés elbírálásához.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 38. A a) biztosítók és/vagy b) biztosítónak nem minősülő társaságok által a vagyonkezelőknek nyújtott alapkezelési tevékenységekhez hasonló alapkezelési tevékenységek nyújtása a héairányelv 135. cikke (1) bekezdésének a) pontja (korábban a hatodik irányelv 13. cikke B. részének a) pontja) értelmében vett „biztosítási ügyletnek” minősül-e?

[omissis]

MUNKADOKUMENTUM